

Yayın Geliş Tarihi: 04.05.2021

Yayına Kabul Tarihi: 14.09.2021

Online Yayın Tarihi: 30.09.2021

http://dx.doi.org/10.16953/deusosbil.932453

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

Cilt: 23, Sayı: 3, Yıl: 2021, Sayfa: 1219-1234

ISSN: 1302-3284 E-ISSN: 1308-0911

Araştırma Makalesi

EŞ SEÇİMİNDE ARANAN ÖZELLİKLERDEN GÜVEN, FİZİKSEL ÇEKİCİLİK VE SOSYAL STATÜNÜN YORDAYICISI OLARAK EVLİLİK İNANÇLARI

Gökay KELDAL*

Cemal KARADAŞ**

Öz

Bu çalışmanın amacı beliren yetişkinlerin eş adaylarında önem verdikleri güven, fiziksel çekicilik ve sosyal statüyle evliliğe verilen önem ve evliliğin zamanlamasına yönelik inançlar arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 609 (435 kadın, 174 erkek) bekâr beliren yetişkin oluşturmuştur. Verilerin analizinde hiyerarşik regresyon analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre evliliğin önemine ve evliliğin zamanlamasına ilişkin inançlar güvenin anlamlı bir yordayıcısı değildir. Evliliğin önemine ilişkin inanç, fiziksel çekicilik ve sosyal statünün pozitif yönlü anlamlı bir yordayıcısı iken, evliliğin zamanlamasına ilişkin inancın, fiziksel çekicilik ve sosyal statünün anlamlı bir yordayıcısı olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre beliren yetişkinlerin evliliğin önemine ilişkin daha fazla inanca sahip olması, eş seçiminde fiziksel çekicilik ve sosyal statüye daha fazla önem vermeleriyle ilişkilidir.

Anahtar kelimeler: Güven, Fiziksel çekicilik, Sosyal statü, Eş seçimi, Evlilik inançları

MARITAL BELIEFS AS PREDICTORS OF TRUST, PHYSICAL ATTRACTIVENESS AND SOCIAL STATUS IN MATE SELECTION

Abstract

The goal of the current study is to investigate the associations between trust, physical attractiveness, and social status to all of which emerging adults attach importance in mate selection and marital salience and marital timing beliefs of emerging adults. The

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi (APA 6. Sürüm):

Karadaş, C., Keldal, G. (2021). Eş seçiminde aranan özelliklerden güven, fiziksel çekicilik ve sosyal statünün yordayıcısı olarak evlilik inançları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23 (3), 1219-1234.

* Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, PDR Anabilim Dalı ORCID: 0000-0001-7998-0766, gokaykeldal@yandex.com.

* Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü / Gelişim Psikolojisi, ORCID: 0000-0002-3551-5077, cekaradas@gmail.com.

sample utilized in the present study consisted of 609 never married emerging adults (435 female and 174 male). A hierarchical multiple regression analysis was performed to analyze the data. The results indicated that marital salience and marital timing beliefs of emerging adults were not a significant predictor of trust. Beliefs about marital salience were a positive significant predictor of physical attractiveness and social status whereas marital timing beliefs were not a significant predictor of physical attractiveness and social status. According to these results, emerging adults with greater beliefs in marital salience attach more importance to physical attractiveness and social status.

Keywords: *Trust, Physical attractiveness, Social status, Mate selection, Marital beliefs.*

GİRİŞ

Eş seçimi bireylerin hayatlarında verdiği önemli kararlardan biri olarak görülmektedir. Evliliğe uyum sağlama ve evlilikten doyum sağlamanın eş seçiminin doğru yapılmasıyla bağlantılı olduğu bilinmektedir (Kalkan, 2012). Bu güne kadar birçok çalışmada (Altuntaş ve Atli, 2015; Bacanlı, 2001; Bağ, 2019; Başay, 2015; Bozgeyikli ve Toprak, 2013; Bugay ve Tezer, 2008; Buss, 1989; Buss ve Barnes, 1986; Çalışkan ve diğ., 2015; Efe, 2013; Furnham, 2009; Kaçar, 2018; Keklik, 2011; Locke ve diğ., 2020; Ondaş, 2007; Sancak-Aydın ve Demir, 2017; Schwarz ve Hassebrauck, 2012; Thomas ve diğ., 2020; Tüzemen ve Özdağoğlu, 2007; Usluoğlu ve diğ., 2015; Walter ve diğ., 2020; Yıldırım, 2007) eş adayında önem verilen özelliklere odaklanılmıştır. Örneğin, Buss (1989) büyük bir örnekleme eş adayında aranan özelliklerde cinsiyetin bir farklılık oluşturup oluşturmadığını incelemiştir. Usluoğlu ve diğerleri (2015) kadınların eş adayında aradıkları özellikler hakkında nitel bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Yıldırım (2007) üniversite öğrencileri örnekleminde eş adayında istenilen ve istenilmeyen özellikleri araştırmıştır. Her ne kadar eş adayında aranan özellikler kapsamlı bir şekilde araştırılsa da bu özelliklerle ilişkili faktörler ile ilgili sınırlı sayıda çalışma vardır. O nedenle bu çalışmada eş adayında önem verilen güven, fiziksel çekicilik ve sosyal statü özellikleriyle ilişkili değişkenlerin incelenmesi üzerinde durulmuştur.

Yapılan daha önceki çalışmalarda (Atari ve diğ., 2020; Doğru, 2017; Göz ve diğ., 2018; Keldal, 2020; Soner, 2020) eş seçiminde önem verilen özelliklerin bazı değişkenlerle ilişkisi incelenmiştir. Doğru (2017) gençlerle yaptığı çalışmada algılanan anne-baba tutumlarıyla eş seçiminde önem verilen bazı özelliklerin ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Göz ve diğerleri (2018) üniversite öğrencilerinin bazı kişisel özellikleriyle eş seçiminde önem verilen bazı özellikler arasındaki ilişkilere odaklanmışlardır. Keldal (2020) genç yetişkinlerin kişilik özellikleriyle eş seçiminde önem verdikleri bazı özelliklerin ilişkili olduğunu belirlemiştir. Benzer olarak, Atari ve diğerleri (2020) kültürlerarası yaptıkları çalışmada beş faktör kuramına dayalı kişilik özellikleriyle eş seçiminde önem verilen özellikler arasındaki ilişkileri incelemişlerdir. Soner (2020) eş seçiminde önem verilen fiziksel özellikler ve aşk ile ilişki doyumu arasında anlamlı

korelasyonların olduğu bulgusunu elde etmiştir. Bu araştırmaların yanı sıra, karanlık üçlü (makyavelizm, narsisizm ve psikopati) kişilik özellikleri (Atari ve Chegeni, 2017; Jonason, Valentine ve diğ., 2011; Jonason ve diğ., 2012; Tajmiriyahi ve diğ., 2021), bağlanma (Afhami ve Rafiee, 2020), bazı bireysel ve kültürel özellikler (Atari ve Jamali, 2016) ve dindarlık (Braithwaite ve diğ., 2015) değişkenleri ile eş seçiminde önem verilen özellikler arasındaki ilişkilerin incelendiği görülmüştür. Bu çalışmalarda eş seçiminde önem verilen özelliklerin sınırlı sayıda değişkenle ilişkisine odaklanıldığı belirlenmiştir. Evlilik öncesi faktörler arasında önemli bir yer tutan evlilik inançları ile eş seçiminde güven, fiziksel çekicilik ve sosyal statü özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesinin, eş seçiminde önem verilen özellikler ile bireylerin evliliğe yönelik inançlarının rolünün anlaşılmasına önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu konuda bir çalışmada Keldal ve Atli (2020) genç yetişkinlerin eş seçiminde önem verdikleri fiziksel özellikler ve bekâretin, evliliğe ilişkin tutumların pozitif yönlü bir yordayıcısı olduğunu bulmuşlardır. Bu bulgu evliliğe yönelik inançlarla eş seçiminde önem verilen özellikler arasında önemli ilişkilerin varlığına işaret edebilir.

Willoughby ve diğerleri (2015b) evliliğe yönelik inançların kavramsallaştırılması için Evlilik Paradigması Kuramını ileri sürmüşlerdir. Bu kuramda bireylerin evli olmaya ve evlenmeye dair inançlarına odaklanılmıştır. Bu inançlardan evlenmeye dair olanlar; evliliğin zamanlaması, önemi ve bağlamı şeklindedir. Evli olmaya dair inançları ise, evliliğin süreçleri, kalıcılığı ve merkeziliği biçiminde sıralanmıştır. Buradan hareketle son yıllarda araştırmacılar (Keldal ve Şeker, 2021; Willoughby, 2015; Willoughby ve Hall, 2015) evliliğe yönelik inançların evlilik birliğini oluşturma davranışının anlaşılmasındaki rolüne odaklanmışlardır. Keldal ve Şeker (2021) genç yetişkinlerde evliliğe verilen önemin ve evliliğe hazır olmanın yaşam planında evliliğe öncelik verme olasılığını arttırdığını bulmuşlardır. Willoughby ve Hall (2015) beliren yetişkinlerle yaptıkları çalışmada üç evlilik paradigması grubu oluşturmuşlardır. Bu grupları istekliler, tereddüt edenler ve erteleyenler olarak adlandırmışlardır. Bu grupların evlilik inançlarını kıyasladıklarında; istekli grubun diğer gruplara kıyasla ideal evlilik yaşının daha erken olduğuna inandıkları, evliliğe daha fazla önem verdikleri, evliliğin merkeziliğine ve sürekliliğine ilişkin daha fazla inanca sahip olduklarını belirlemiştir. Willoughby (2015) flört edenler, evlenmeden birlikte yaşayanlar ve evli bireylerde evliliğe verilen önemin ve evliliğin sürekliliğine olan inancın bağlılığı arttırdığını rapor etmiştir. Bunların yanı sıra araştırmacılar evliliğe yönelik inançların bir dizi riskli davranışlarla ilişkili olduğunu belirlemiştir. Carroll ve diğerleri (2007) beliren yetişkinlerle yaptıkları çalışmada hem kadınlarda hem de erkeklerde evliliği kendileri için önemli bir amaç olarak görmeye evlilik dışı çocuk sahibi olmayı düşünme arasında negatif korelasyonların olduğu bulgusunu elde etmişlerdir. Willoughby ve Dworkin (2009) beliren yetişkinlerde evlenme isteğinin aşırı alkol tüketimi ile esrar kullanımıyla negatif yönlü bir ilişkisinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Willoughby ve diğerleri (2015a) bekâr genç

yetişkinlerle yaptıkları çalışmada evliliğin merkeziliğine olan daha fazla inancın daha az alkol tüketimi ve daha az cinsel ilişki sıklığı ile ilişkili olduğunu ortaya koymuşlardır.

Eş seçimiyle ilgili yapılan çalışmalarda, erkeklerin kadınlara kıyasla fiziksel çekiciliğe daha fazla önem verdiği (Buss, 1989; Efe, 2013; Walter ve diğ., 2020), kadınların ise sosyal statüye erkeklere kıyasla daha fazla önem verdiği (Efe, 2013; Walter ve diğ., 2020; Yıldırım, 2007) ve güvenin ise eş seçiminde önem verilen özellikler arasında ilk sıralarda yer aldığı ve önemli bir faktör olduğu (Bugay ve Tezer, 2008; Efe, 2013; Yıldırım, 2007) ortaya konulmuştur. Bu çalışmanın amacı ise eş seçiminde kadınların daha fazla önem verdiği sosyal statü, erkeklerin daha fazla önem verdiği fiziksel çekicilik ve eş seçiminde önem verilen özellikler arasında ilk sıralarda yer alan güvenin evliliğe ilişkin inançlarla ilişkisinin incelenmesidir. Bu ilişkinin ortaya konulmasıyla birlikte bireylerin eş seçiminde önem verdikleri özelliklerin oluşturulmasında rol oynayan faktörler belirlenebilir. Bu bağlamda araştırmanın sonuçlarının evlilik öncesi müdahalelerin oluşturulabilmesi ve etkili olabilmesi için önemli olduğu ifade edilebilir. Bu doğrultuda, bu çalışmada yanıtı aranan soru “Beliren yetişkinlerin (18-29 yaş aralığındaki bireyler (Arnett, 2014)) evliliğin önemine ve evliliğin zamanlamasına ilişkin inançları eş seçiminde önem verilen fiziksel çekicilik, sosyal statü ve güvenin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?” şeklindedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma beliren yetişkinlerin evliliğe yönelik inançlarıyla eş seçiminde önem verilen fiziksel özellikler, sosyal statü ve güven değişkenleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi yönüyle korelasyonel desende tasarlanmıştır. Plano-Clark ve Creswell (2014) korelasyonel desenin amacını yordayıcı değişkenlerle sonuç değişkenleri arasındaki ilişkinin ne ölçüde olduğunu açıklanması olarak ifade etmişlerdir. Bu çalışmada da evliliğe yönelik inançlarla fiziksel çekicilik, sosyal statü ve güven arasındaki ilişkinin gücünün belirlenmesi hedeflenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu üniversite öğrenimi gören 609 (435 (%71) kadın, 174 (%29) erkek) bekâr beliren yetişkin oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında olasılıksız örnekleme stratejilerinden biri olan uygun örnekleme tekniği kullanılmıştır. Christensen ve diğerleri (2013) uygun örnekleme tekniğinde kolaylıkla elde edilebilir ve gönüllü olan ya da örnekleme kolaylıkla dahil edilebilen insanların kullanıldığını belirtmiştir. Bu çalışma da uygun örnekleme stratejisinin kullanılma sebebi, çalışma pandemi sürecinde gerçekleştirildiği için örnekleme grubunu kolaylıkla ulaşılabilen beliren yetişkinlerden oluşturulma gerekliliğidir. Bu çalışmada, veri dışlama kriteri olarak yaşam planında evlilik olmaması, evli, nişanlı ve boşanmış olma dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda 102

gözlem (case) analize dahil edilmemiştir. Bu gözlemlerin çıkarılmasıyla birlikte veri analizleri 609 gözlemin oluşturduğu veri setiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunda yer alanların yaşları 18-26 (\bar{x} =20.53, ss= 1.45) arasındadır. Örneklemde yer alan beliren yetişkinlerin % 33'ünün (201) romantik bir ilişkisi vardır. Çalışma grubunda yer alanların % 89'u ebeveynlerinin evli, % 6'sı ebeveynlerinin boşanmış olduğunu ve % 5'i de anne veya babalarından en az birinin vefat ettiğini bildirmiştir. Beliren yetişkinlerin yaşam planlarındaki öncelikleri değerlendirildiğinde; % 84'ünün önceliğinin kariyer, %8.4'ünün önceliğinin hobiler (boş vakit aktiviteleri) ve % 7.6'sının önceliğinin evlilik olduğu belirlenmiştir.

Prosedür

Çalışmanın yapılması için gerekli görülen etik kurul izni İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan (08/04/2021 tarih ve 31 sayılı) alınmıştır. Araştırmanın verileri online (çevrimiçi) olarak elde edilmiştir. Verilerin toplanabilmesi için beliren yetişkinlerle Whatsapp ve E-mail yoluyla iletişim kurulmuştur. Üniversitede online eğitimler devam ettiği esnada sınıf içi iletişim kurmak için oluşturulan Whatsapp gruplarına sınıf temsilcileri aracılığıyla veri toplama formu gönderilmiştir. Ayrıca, öğrenci ödev grupları için oluşturulan e-mail gruplarına da veri toplama formu iletilmiştir. Çalışma hakkında bilgilendirme araştırmacılar ve sınıf danışmanları aracılığıyla yapılmış ve çalışmaya katılmak isteyenlerden bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Çalışma grubunda yer alanlar formda bulunan 33 maddeye tepki vermişlerdir. Tepki verme süresi yaklaşık 5 dakika sürmüştür.

Veri Toplama Araçları

Eş seçiminde önem verilen özellikler: Bu çalışmada eş seçiminde önem verilen güven, fiziksel çekicilik ve sosyal statü ele alınmıştır. Bu özelliklerin ölçülmesine ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Güven: Eş seçiminde güvene verilen önem dört madde ile değerlendirilmiştir. Bu maddeler oluşturulurken daha önceki çalışmalardan (Altuntaş ve Atli, 2015; Keklik, 2011; Usluoğlu ve diğ., 2015) yararlanılmıştır. Araştırmacılar tarafından oluşturulan dört maddenin faktör yapısı açıklayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Maddeler için elde edilen bulgular: “Eşimin güvenilir olması önemlidir (faktör yükü: .92)”, “Eşimin bana güven duyması önemlidir (faktör yükü: .98)”, “Eşimin ilişkimize sadık (bağlı) kalabilmesi önemlidir (faktör yükü: .90)” ve “Eşimin bana dürüstçe davranması önemlidir (faktör yükü: .75)” faktör yüklerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Bu maddelere tepki formatı 1=Kesinlikle Katılmıyorum-5= Kesinlikle Katılıyorum biçimindedir. İç tutarlık güvenilirlik katsayısı (α) incelendiğinde ise .94 olarak bulunmuştur. Bu maddelerin toplamından elde edilen yüksek puanlar eş seçiminde güvene daha fazla önem verildiğini göstermektedir.

Fiziksel çekicilik: Eş seçiminde fiziksel çekiciliğe verilen önemi değerlendirmek için dört madde (Eşimin güzel/yakışıklı olmasını isterim, Eşimin fiziksel olarak çekici olmasını isterim, Eşimin bakımlı olmasını isterim, Eşimin dış görünüşünün dikkat çekici olmasına önem veririm) oluşturulmuştur. Bu maddeler oluşturulurken daha önceki çalışmalardan (Altuntaş ve Atli, 2015; Başay, 2015; Usluoğlu ve diğ., 2015) yararlanılmıştır. Araştırmacılar tarafından oluşturulan dört maddenin faktör yükleri incelendiğinde “Eşimin güzel/yakışıklı olmasını isterim (faktör yükü: 80)”, “Eşimin fiziksel olarak çekici olmasını isterim (faktör yükü: .92)”, “Eşimin bakımlı olmasını isterim (faktör yükü: .45)”, Eşimin dış görünüşünün dikkat çekici olmasına önem veririm (faktör yükü: .77)” yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu maddelere tepki formatı 1=Kesinlikle Katılmıyorum-5=Kesinlikle Katılıyorum olarak tasarlanmıştır. İç tutarlık güvenilirlik katsayısı (α) .82 olarak hesaplanmıştır. Bu maddelerin toplamından elde edilen yüksek puanlar eş seçiminde fiziksel çekiciliğe daha fazla önem verildiğini göstermektedir.

Sosyal statü: Eş seçiminde sosyal statüye verilen önemi değerlendirmek için beş madde (Eşimin mesleki olarak benden daha üst bir statüde olmasını isterim, Eşimin bana göre daha fazla gelir getiren bir iş sahibi olması benim için önemlidir, Eşimin varlıklı olması benim açımdan önemlidir, Eşimin ekonomik olarak güçlü olmasına önem veririm, Eşimin saygın bir mesleğinin olmasını isterim) oluşturulmuştur. Bu maddelerin oluşturulmasında eş seçimiyle ilgili daha önceki çalışmalardan (Altuntaş ve Atli, 2015; Başay, 2015; Usluoğlu ve diğ., 2015) yararlanılmıştır. Bu maddelerin faktör yükleri; “Eşimin mesleki olarak benden daha üst bir statüde olmasını isterim (faktör yükü: 58)”, “Eşimin bana göre daha fazla gelir getiren bir iş sahibi olması benim için önemlidir (faktör yükü: 82)”, “Eşimin varlıklı olması benim açımdan önemlidir (faktör yükü: 79)”, “Eşimin ekonomik olarak güçlü olmasına önem veririm (faktör yükü: 78)” ve “Eşimin saygın bir mesleğinin olmasını isterim (faktör yükü: 57)” olarak hesaplanmıştır. Maddelerin tepki formatı olarak 1=Kesinlikle Katılmıyorum-5=Kesinlikle Katılıyorum olarak belirlenmiştir. İç tutarlık güvenilirlik katsayısı (α) ise .83 olarak tespit edilmiştir. Bu maddelerin toplamından elde edilen yüksek puanlar eş seçiminde sosyal statüye daha fazla önem verildiğini göstermektedir.

Evlilik inançları: Bu çalışmada evlilik inançlarından, evliliğin önemi ve evliliğin zamanlamasına ilişkin inançlar bağımsız değişken olarak kullanılmıştır.

Evliliğin önemi: Evliliğin öneminin değerlendirilmesi için beş maddeden oluşan bir ölçme aracından yararlanılmıştır. Bu ölçme aracında yer alan maddeler Keldal (Değerlendirmede) tarafından daha önceki çalışmalardan (Hall ve Willoughby, 2016; Willoughby ve diğ., 2015b; Willoughby ve Hall, 2015) yararlanılarak oluşturulmuştur. Bu maddeler şu şekildedir: “Evlenmeyi önemli bir amaç olarak görüyorum”, “Evlenmek, diğer yaşam amaçlarımdan önce gelir”, “Evliliğin gerekli olduğuna inanıyorum”, “Evliliğin bekâr olmaya göre birçok avantajı olduğuna inanıyorum” ve “Evlenmemenin yaşamımda önemli bir eksiklik

olacağını düşünüyorum". Ölçme aracının tepki formatı 1=Kesinlikle Katılmıyorum-5=Kesinlikle Katılıyorum biçiminde beşli likert derecelendirme olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada ölçme aracının güvenilirliği .87 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınan yüksek puanlar evliliğe verilen önemin fazla olduğunu göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Evliliğin zamanlaması: Bu çalışmada evliliğin zamanlamasına ilişkin inanç; sizce ideal evlilik yaşı kaçtır? sorusundan elde edilen cevaplarla ölçülmüştür.

Kişisel bilgi formu: Çalışma grubunda yer alan beliren yetişkinlerin kişisel bilgilerini belirlemek için oluşturulmuştur. Formda beliren yetişkinlerin cinsiyet, ilişki durumu, yaş, ebeveynlerinin evlilik durumu, yaşam planlarındaki öncelik ve algılanan dindarlık düzeylerine ilişkin maddeler bulunmaktadır. Algılanan dindarlık düzeyi; kendinizi ne kadar dindar olarak algılıyorsunuz (1=Hiç Dindar Değilim-9= Çok Dindarım) sorusuna verilen cevaplarla belirlenmiştir.

Veri Analizi

Araştırma sorusunun cevaplanmasında hiyerarşik regresyon analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmada yer alan her bir bağımlı değişken için ayrı bir model oluşturulmuştur. Analizler iki adımda yapılmıştır. Modele ilk blokta kontrol değişkenleri cinsiyet (0=kadın, 1=erkek), ilişki durumu (0=romantik bir ilişkim yok, 1=romantik bir ilişkim var), yaş ve algılanan dindarlık düzeyi değişkenleri eklenmiştir. İkinci blokta ise çalışmanın asıl odaklanılan değişkenleri olan, evliliğin önemi ve evliliğin zamanlaması dâhil edilmiştir. Araştırmada hata payı .05 olarak alınmıştır.

BULGULAR

Değişkenler arasındaki ilişkiler korelasyon analiziyle incelenmiştir. Korelasyon analizlerinin sonuçlarına ilişkin bulgular Tablo-1'de verilmiştir. Regresyon analizlerinin sonuçları ise Tablo-2'de sunulmuştur.

Tablo 1: Değişkenler Arası Korelasyon Katsayıları, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	\bar{x} (ss)	1	2	3	4	5	6	7
1. Yaş	20.53 (1.45)	-						
2. Dindarlık	5.27 (1.73)	-.01	-					
3. İdeal evlilik yaşı	26.15 (1.87)	.20**	-.22**	-				
4. Evliliğin önemi	14.70 (4.97)	.11**	.32**	-.33**	-			
5. Güven	19.93 (.57)	-.01	.05	-.05	.02	-		
6. Fiziksel çekicilik	14.96 (3.04)	.00	-.09*	.04	.09*	.07	-	

7. Sosyal Statü	14.74 (4.74)	.01	-.08*	-.05	.08	.03	.46**	-
-----------------	--------------	-----	-------	------	-----	-----	-------	---

* $p < .05$, ** $p < .01$

Değişkenler arası ilişkiler incelendiğinde düşük düzeyde korelasyonların olduğu görülmektedir. Evliliğin önemiyle fiziksel çekicilik arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Kontrol değişkenlerinden algılanan dindarlık düzeyi ve bağımlı değişkenler arasında düşük düzeyde korelasyonların olduğu görülmüştür.

Tablo 2: Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

	Güven**			Fiziksel Çekicilik**			Sosyal Statü**		
	B	SE B	β	B	SE B	β	B	SE B	β
Cinsiyet	-.20	.06	-.16*	-.45	.31	-.07	-1.29	.48	-.12*
İlişki Durumu	.08	.05	.06	-.58	.27	-.09*	-.63	.43	-.06
Yaş	.00	.01	.02	-.05	.09	-.02	.04	.14	.01
Dindarlık	.01	.02	.04	-.27	.08	-.15*	-.43	.12	-.16*
Evliliğin Önemi	.01	.01	.06	.12	.03	.20*	.16	.05	.17*
İdeal Evlilik Yaşı	.01	.02	.02	.11	.08	.07	-.06	.12	-.02
R2	.03			.04			.04		
Adjusted R2	.02			.03			.03		

* $p < .05$, **sonuçlar tabloya aktarılırken analizin ikinci bloğunda yer alan katsayılar yer verilmiştir.

Eş seçiminde güvene verilen önemin yordanmasına ilişkin modelin anlamlı olduğu ($F(6, 602)=3.88, p < .01$) belirlenmiştir. Modelde yer alan değişkenlerden ise sadece kontrol değişkeni olan cinsiyet modele anlamlı ($B=-.20, \beta=-.16, t=-3.46, p=.00$) katkı sunmuştur. Evliliğe verilen önem ($B=.01, \beta=.06, t=1.21, p=.23$) ve ideal evlilik yaşı ($B=.01, \beta=.02, t=.41, p=.68$) ise modele anlamlı bir katkı sunmamıştır. Sonuç olarak erkek olmak kadın olmaya kıyasla eş seçiminde güvene daha az önem vermeye ilişkilidir.

Eş seçiminde fiziksel çekiciliğe verilen önemin yordanmasına ilişkin modelin anlamlı olduğu ($F(6, 602)=2.91, p < .01$) belirlenmiştir. Modelde yer alan kontrol değişkenlerinden ilişki durumu ($B=-.58, \beta=-.09, t=-2.13, p=.03$) ve algılanan dindarlık ($B=-.27, \beta=-.15, t=-3.42, p=.00$) modele anlamlı katkı sunmuştur. Çalışmanın asıl ilgilenen değişkenlerinden evliliğe verilen önemin ($B=.12, \beta=.20, t=3.94, p=.00$) modele katkısının anlamlı olduğu, ideal evlilik yaşının ise ($B=.11, \beta=.07, t=1.43, p=.15$) modele anlamlı bir katkı sunmadığı görülmüştür. Bu sonuçlara göre; evliliğe verilen önemdeki bir birimlik artış, eş seçiminde fiziksel çekiciliğe verilen önemdeki .12 birimlik artışı yordar. Kontrol değişkenleri değerlendirildiğinde ise; algılanan dindarlık düzeyindeki bir birimlik artış, eş seçiminde fiziksel çekiciliğe verilen önemdeki .27 birimlik azalışı yordar.

Romantik bir ilişkiye sahip olanların olmayanlara göre fiziksel çekiciliğe daha az önem verdikleri ifade edilebilir.

Eş seçiminde sosyal statüye verilen önemin yordanmasına ilişkin modelin anlamlı olduğu ($F(6, 602)=3.63, p<.01$) görülmüştür. Modelde yer alan kontrol değişkenlerinden cinsiyet ($B=-1.29, \beta=-.12, t=-2.69, p=.01$) ve algılanan dindarlığın ($B=-.43, \beta=-.16, t=-3.56, p=.00$) modele anlamlı katkı sunduğu belirlenmiştir. Çalışmanın asıl ilgilene değişkenlerinden evliliğe verilen önemin ($B=.16, \beta=.17, t=3.33, p=.00$) modele katkısının anlamlı olduğu, ideal evlilik yaşının ise ($B=-.06, \beta=-.02, t=-.48, p=.63$) modele anlamlı bir katkı sunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre; evliliğe verilen önemdeki bir birimlik artış, eş seçiminde sosyal statüye verilen önemdeki .16 birimlik artışı yordar. Kontrol değişkenleri değerlendirildiğinde ise; algılanan dindarlık düzeyindeki bir birimlik artış, eş seçiminde sosyal statüye verilen önemdeki .43 birimlik azalışı yordar. Cinsiyet değişkenine göre, erkeklerin kadınlara kıyasla daha az sosyal statüye önem verdiğine dair ilişki bulunmuştur.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı; beliren yetişkinlerin eş seçiminde önem verdikleri güven, fiziksel çekicilik ve sosyal statünün evlilik inançları ile ilişkisinin incelenmesidir. Elde edilen sonuçlara göre; evliliğin önemine ve evliliğin zamanlamasına ilişkin inançların, güvenle anlamlı bir ilişkisi yoktur. Fiziksel çekicilik ile evliliğe verilen önem arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Sosyal statünün ise; ideal evlilik yaşıyla anlamlı bir ilişkisinin olmadığı, evliliğin önemiyle pozitif yönlü bir ilişkisinin olduğu görülmüştür.

Bu çalışmanın önemli bir bulgusu; evliliğin önemi ve evliliğin zamanlamasına ilişkin inançların, güven ile anlamlı bir ilişkisinin olmamasıdır. Willoughby (2015) yaptığı çoklu grup analizinde; flört edenler, evlenmeden birlikte yaşayanlar ve evli bireylerde evliliğe verilen önemin, bağlılığı arttırdığını belirlemiştir. Bu açıdan bakıldığında; evliliğe verilen önemin ve ideal evlilik yaşının, güvenle anlamlı bir ilişkisinin olmaması beklenmedik bir durum olarak nitelendirilebilir. Daha önceki çalışmalarda (Efe, 2013; Özteke-Kozan ve diğ., 2019; Yıldırım, 2007) güvenle ilgili değişkenlerin, eş seçiminde önem verilen özellikler arasında ilk sıralarda olduğu belirlenmiştir. Gençler açısından güvene bu kadar önem verilirken, güven ile ideal evlilik yaşı ve evliliğe verilen önem arasında anlamlı bir ilişkinin olmaması örneklemin özelliğinden kaynaklanabilir. Eş seçiminde güvene verilen önemin oluşturulmasında, evliliğin önemine ve zamanlamasına ilişkin inançların önemli bir rol oynamaması çalışma grubunda yer alanların bekâr olması ve çoğunluğunun romantik bir ilişkiye sahip olmamasından kaynaklı olabilir.

Bu çalışmanın bir diğer önemli bulgusu ise, beliren yetişkinlerin evliliğin önemine daha fazla inanç duymalarının eş seçiminde fiziksel çekiciliğe daha fazla

önem vermeye ilişkin olduğu. Keldal ve Şeker (2021) beliren yetişkinlerle yaptıkları çalışmada, evliliğe verilen önemin artmasının yaşam planında evliliğe öncelik verilme olasılığını arttırdığını belirlemişlerdir. Carroll ve diğerleri (2007) beliren yetişkinlerde evlenmeyi önemli bir amaç olarak görmenin gelecekte ebeveyn olmayı olumlu değerlendirme ile pozitif yönlü ilişkisi olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde; beliren yetişkinlerin evliliğin önemine ilişkin inançlarının artmasının, evlilik birliğini oluşturmaya yönelik istekli olmalarını sağlayabileceği sonucu çıkarılabilir. Bu sayede evlilik birliğini oluşturmak için istekli olan bireyler eş seçiminde fiziksel çekiciliğe daha fazla önem verebilirler.

Beliren yetişkinlerin ideal evlilik yaşına ilişkin inançları ise, eş seçiminde fiziksel çekiciliğe önem vermenin anlamlı bir yordayıcısı değildir. Keldal (2021) gençlerin ideal evlilik yaşına ilişkin inançlarının evliliğe hazır oluşun; aile hayatı ve rolleri, toplumsal sorumluluklara hazır oluş, kişiler arası ilişkilere hazır oluş ve duygusal hazır oluş boyutlarının negatif yönlü bir yordayıcısı olduğunu belirlemiştir. Bu açıdan bakıldığında; evliliğin zamanlamasına ilişkin inancın, gençlerin evliliğe hazır oluşlarında önemli bir rol üstlendiği ifade edilebilir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda, gençlerin evliliğe hazır oluş düzeylerinin azalması evliliğe mesafeli yaklaşımlarına neden olabilir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde ideal evlilik yaşına ilişkin inançla eş seçiminde önem verilen özelliklerden fiziksel çekicilik arasında anlamlı bir ilişki olmaması beklenen bir durum olabilir. Willoughby ve diğerleri (2015a) bekâr gençlerin ideal evlilik yaşlarının artmasının cinsel ilişki sıklığının artmasıyla ilişkili olduğunu rapor etmişlerdir. Bu durum gençlerin evlilik planlarını ertelemelerine neden olabilir. Bu nedenle de gençlerin fiziksel çekiciliğe önem vermelerine yönelik inançlarının gelişiminde evlilik zamanlamasına ilişkin inançların rolü olmayabilir.

Beliren yetişkinlerin evliliğin önemine ilişkin daha fazla inanca sahip olmaları, eş seçiminde sosyal statüye daha fazla önem vermeye ilişkilidir. Keldal ve Şeker (2021) beliren yetişkinlerin dörtte üçünün yaşam planlarında önceliklerinin kariyer olduğunu belirlemişlerdir. Yine aynı çalışmada bir işte çalışanların çalışmayanlara göre yaşam planlarında evliliğe öncelik verme olasılıklarının daha fazla olduğu görülmüştür. Ondaş (2007) birçok gencin evlenebilmek için ekonomik özgürlüğe kavuşmanın çok önemli olduğunu düşündüklerini rapor etmiştir. Özteke-Kozan ve diğerleri (2019) üniversite öğrencisi kadınların evlenmeme gerekçeleri arasında kariyer yapmanın önemli bir yere sahip olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu bulgular değerlendirildiğinde gençlerin yaşamlarında kariyerin önemli bir yer tuttuğu ve evlenebilmek için ekonomik faktörlerin önemli bir değişken olduğu çıkarımı yapılabilir. Giderek değişen yaşam koşullarıyla birlikte bireyler sadece kendi kariyer ve ekonomik durumlarının değil eş adayının da sosyal statülerine önem verebilirler. Bu açıdan bakıldığında, evliliğe verilen önemin artmasıyla eş seçiminde sosyal statüye verilen önemin artmasının ilişkili olmasının beklenen bir durum olabileceği ifade edilebilir.

Bu çalışmada evlilik zamanlaması ile eş seçiminde sosyal statüye verilen önem arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya konulmuştur. Keldal (2021) ideal evlilik yaşının evliliğe hazır oluşun boyutlarından finansal hazır oluşun anlamlı bir yordayıcısı olmadığını belirlemiştir. Bu bulgu ideal evlilik yaşının evliliğin ekonomik boyutuyla ilişkisinin olmadığını bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bunun yanı sıra sosyal statünün içerisinde ekonomik durum ve kariyer ile ilgili değişkenler yer almaktadır. İdeal evlilik yaşının evliliğe hazır oluş boyutlarından finansal hazır oluşu yordamadığı göz önünde bulundurulduğunda bu sonucun ortaya çıkabileceği ifade edilebilir.

Bu çalışmanın sonuçları yorumlanırken bazı sınırlılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Öncelikle, bu araştırmanın çalışma grubunun oluşturulmasında olasılıksız örnekleme stratejisi kullanılmıştır. Bunun yanı sıra çalışma grubunda sadece üniversite öğrenimi gören beliren yetişkinler yer almaktadır. Araştırma bu yönüyle sınırlılık göstermektedir. Bu bağlamda, bu araştırmanın sonuçları bütün beliren yetişkinlere genellenemeyebilir. Özellikle, olasılıklı örnekleme stratejileri kullanarak üniversite öğrenimi görmeyen beliren yetişkinlerinde olduğu bir örnekleme bu araştırmanın bulgularının tekrarlanabilir olup olmadığı incelenebilir. Bu araştırmanın ikinci sınırlılığı ise, verilerin toplanılmasında kullanılan ölçme araçlarının öz bildirim tarzında olmasıdır. Bu durum, güven gibi hassas konularda bireylerin kendilerini tam olarak yansıtacağı tepkileri vermemelerine neden olabilir. Bu durumda sonuçların eğilimli (biased) olmasına neden olabilir. Bu çalışmanın son sınırlılığı olarak ise evlilik inançlarının değerlendirilmesinde, Evlilik Paradigması Kuramının (Willoughby ve diğ., 2015b) sadece iki boyutunun ele alınması görülebilir. İlerideki çalışmalarda evlilik inançlarının diğer boyutlarıyla eş seçiminde önem verilen özellikler arasındaki ilişkiler incelenebilir.

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları olmasına rağmen literatüre önemli katkıları olduğu belirtilebilir. Türk kültüründe eş seçiminde önem verilen özelliklere ilişkin birçok araştırmanın gerçekleştirildiği bilinmektedir. Ancak, eş seçiminde önem verilen özelliklerle ilişkili değişkenlerin incelenmesinin sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın bu yönüyle literatüre önemli bir katkı sunacağı ifade edilebilir. İkinci olarak, eş seçiminde önem verilen özelliklerin oluşturulmasında önemli olan değişkenlerin belirlenmesi bu sürecin sağlıklı olarak gerçekleştirilebilmesinde bireylere yol gösterici olabilir. Bu doğrultuda bu araştırmanın sonuçlarından, evlilik ve aile danışmanlığı alanında çalışan uzman kişiler yaptıkları uygulamalarında yararlanabilir.

KAYNAKÇA

Afhami, R., & Rafiee, P. (2020). Adult attachment and long-term mate preferences in Iran. *Evolutionary Psychological Science*, 6(2), 136-141. <https://doi.org/10.1007/s40806-019-00221-0>

Altuntaş, S., & Atlı, A. (2015). Eş seçme stratejileri envanteri geliştirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 123-135.

Arnett, J. J. (2014). *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties* (2nd ed.). Oxford University Press.

Atari, M., & Chegeni, R. (2017). The Dark Triad and long-term mate preferences in Iranian women. *Personality and Individual Differences*, 104, 333-335. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.08.031>

Atari, M., & Jamali, R. (2016). Mate preferences in young Iranian women: Cultural and individual difference correlates. *Evolutionary Psychological Science*, 2(4), 247-253. <https://doi.org/10.1007/s40806-016-0060-x>

Atari, M., Chaudhary, N., & Al-Shawaf, L. (2020). Mate preferences in three Muslim-majority countries: sex differences and personality correlates. *Social Psychological and Personality Science*, 11(4), 533-545. <https://doi.org/10.1177/1948550619866187>

Bacanlı, H. (2001). Eş tercihleri. *Türk psikolojik danışma ve rehberlik dergisi*, 2(15), 7-16.

Bağ, H. (2019). *Sosyal hizmet öğrencilerinin eş seçimi ve evliliğe ilişkin tercihleri* (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

Başay, A. C. (2015). *Üniversite öğrencilerinin benlik yapısı ve eş seçme kriterleri* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.

Bozgeyikli, H., & Toprak, E. (2013). Üniversiteli gençlerin eş seçim kriterlerinin sıralama yargılarıyla ölçeklenmesi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 68-87.

Braithwaite, S. R., Coulson, G. L., Spjut, K., Dickerson, W., Beck, A. R., Dougal, K., ... & Jones, D. (2015). The influence of religion on the partner selection strategies of emerging adults. *Journal of Family Issues*, 36(2), 212-231. <https://doi.org/10.1177/0192513X13491748>

Bugay, A., & Tezer, E. (2008). Üniversite öğrencilerinin evlenecekleri eşlerde aradıkları özellikler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 36-40.

Buss, D. M. (1989). Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral and Brain Sciences*, 12(1), 1-14. <https://doi.org/10.1017/S0140525X00023992>

Buss, D. M., & Barnes, M. (1986). Preferences in human mate selection. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50(3), 559-570. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.50.3.559>

Carroll, J. S., Willoughby, B., Badger, S., Nelson, L. J., McNamara Barry, C., & Madsen, S. D. (2007). So close, yet so far away: The impact of varying marital horizons on emerging adulthood. *Journal of Adolescent Research*, 22(3), 219-247. <https://doi.org/10.1177/0743558407299697>

Christensen, L. B., Johnson, B., Turner, L. A., & Christensen, L. B. (2013). *Research methods, design, and analysis* (12th ed.). Pearson.

Çalışkan, Z., Taşhan, S. T., Orhan, İ., & Nacar, G. (2015). Partneri olan ve olmayan üniversite öğrencilerinin eş seçimi tercihlerinin karşılaştırılması. *İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(1), 6-10.

Doğru, D. (2017). *Üniversite öğrencilerinde algılanan anne baba tutumlarının eş seçme stratejileri ve evlilik tutumu ile ilişkisi* (Yüksek lisans tezi). Gelişim Üniversitesi, İstanbul.

Efe, E. (2013). *Üniversite öğrencilerinin eş seçme eğilimleri* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Furnham, A. (2009). Sex differences in mate selection preferences. *Personality and Individual Differences*, 47(4), 262-267. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.03.013>

Göz, İ., Bahçekapılı, H. G., & Yılmaz, O. (2018). Testing evolutionary and cultural theories regarding mate selection in Turkey. *Personality and Individual Differences*, 135, 307-311. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.07.041>

Hall, S. S., & Willoughby, B. J. (2016). Relative work and family role centralities: Beliefs and behaviors related to the transition to adulthood. *Journal of Family and Economic Issues*, 37(1), 75-88. <https://doi.org/10.1007/s10834-014-9436-x>

Jonason, P. K., Luevano, V. X., & Adams, H. M. (2012). How the Dark Triad traits predict relationship choices. *Personality and Individual Differences*, 53(3), 180-184. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.03.007>

Jonason, P. K., Valentine, K. A., Li, N. P., & Harbeson, C. L. (2011). Mate-selection and the Dark Triad: Facilitating a short-term mating strategy and creating a volatile environment. *Personality and Individual Differences*, 51(6), 759-763. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.06.025>

Kaçar, M. (2018). *Flört süresinin bireylerin eş seçme önceliklerine ilişkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.

Kalkan, M. (2012). Eş seçimi ve eş seçiminde önemli faktörler. M. Kalkan ve Z. Hamamcı (Eds.), *Evlilik öncesi psikolojik danışma* (içinde s. 9-20). Ankara: Anı Yayıncılık.

Keklik, İ. (2011). Mate selection preferences of Turkish university students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 44, 129-148.

Keldal, G. (2020). The relationships between personality traits and mate selection strategies of Turkish young adults. *Current Psychology*, Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-01044-0>

Keldal, G. (2021). *Evliliğe hazır oluş ile ilişkili faktörler* (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Keldal, G. (Pending Decision). Associations between religiosity and marital beliefs among emerging adults. *Counseling and Values*.

Keldal, G., & Atli, A. (2020). Predictors of Turkish University students' marital attitudes. *Current Psychology*, 39(4), 1354–1361. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9842-6>

Keldal G., & Şeker, G. (2021). Marriage or career? Young adults' priorities in their life plans. *The American Journal of Family Therapy*, Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/01926187.2021.1915213>

Locke, K. D., Mastor, K. A., MacDonald, G., Barni, D., Morio, H., Reyes, J. A. S., ... & Ortiz, F. A. (2020). Young adults' partner preferences and parents' in-law preferences across generations, genders, and nations. *European Journal of Social Psychology*. Advanced online publication. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2662>

Ondaş, B. (2007). *Üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçimi ile ilgili görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Özteke-Kozan, H. İ., Baloğlu, M., Kesici, Ş., & Kamer, Z. (2019). Genç kızların evliliğe ilişkin görüşlerinin incelenmesi: Neden evlenirim? Neden evlenmem? *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 50, 303–323. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.520263>

Plano-Clark, V. L., & Creswell, J. W. (2014). *Understanding research: A consumer's guide* (2nd ed.). New Jersey: Pearson.

Sancak-Aydın, G., & Demir, A. (2017). Lisansüstü öğrencilerinin eş seçimini etkileyen ve sınırlandıran görüş ve inançları. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2), 627-652.

Schwarz, S., & Hassebrauck, M. (2012). Sex and age differences in mate-selection preferences. *Human Nature*, 23(4), 447-466. <https://doi.org/10.1007/s12110-012-9152-x>

Soner, G. (2020). *Eğitim fakültesi öğrencilerinde eş seçme stratejileri ve ilişki doyumunun çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Tajmirriyahi, M., Najafi, M., Hamidzadeh, K., Doerfler, S., & Ickes, W. (2021) The Dark Triad of personality and ideal romantic partner preferences in Iran. *Personality and Individual Differences*, 168, <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110281>

Thomas, A. G., Jonason, P. K., Blackburn, J. D., Kennair, L. E. O., Lowe, R., Malouff, J., ... & Li, N. P. (2020). Mate preference priorities in the East and West: A cross-cultural test of the mate preference priority model. *Journal of Personality*, 88(3), 606-620. <https://doi.org/10.1111/jopy.12514>

Tüzemen, A., & Özdağoğlu, A. (2007). Doktora öğrencilerinin eş seçiminde önem verdikleri kriterlerin analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(1), 215-232.

Usluoğlu, F., Atıcı, M., & Avcıbay, B. V. (2015). Women's opinions about mate choices: A qualitative study. *Journal of Human Sciences*, 12(2), 1484-1502.

Walter, K. V., Conroy-Beam, D., Buss, D. M., Asao, K., Sorokowska, A., Sorokowski, P., ... & Amjad, N. (2020). Sex differences in mate preferences across 45 countries: A large-scale replication. *Psychological Science*, 31(4), 408-423. <https://doi.org/10.1177/0956797620904154>

Willoughby, B. J. (2015). The role of marital beliefs as a component of positive relationship functioning. *Journal of Adult Development*, 22(2), 76-89. <https://doi.org/10.1007/s10804-014-9202-1>

Willoughby, B. J., & Dworkin, J. (2009). The relationships between emerging adults' expressed desire to marry and frequency of participation in risk-taking behaviors. *Youth & Society*, 40(3), 426-450. <https://doi.org/10.1177/0044118X08318116>

Willoughby, B. J., & Hall, S. S. (2015). Enthusiasts, delayers, and the ambiguous middle: Marital paradigms among emerging adults. *Emerging Adulthood*, 3(2), 123-135. <https://doi.org/10.1177/2167696814548478>

Willoughby, B. J., Hall, S. S., & Goff, S. (2015a). Marriage matters but how much? Marital centrality among young adults. *The Journal of Psychology*, 149(8), 796-817. <https://doi.org/10.1080/00223980.2014.979128>

Willoughby, B. J., Hall, S. S., & Luczak, H. P. (2015b). Marital paradigms: A conceptual framework for marital attitudes, values, and beliefs. *Journal of Family Issues*, 36(2), 188-211. <https://doi.org/10.1177/0192513X13487677>

Yıldırım, İ. (2007). Üniversite öğrencilerinin eş seçme kriterleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(27), 15-30.